

روزنک

دو ماه نامه فرهنگی اجتماعی روزنک

سال اول / شماره اول / مهرماه ۱۳۹۹

ما روزنکیم ...

تصور کنید یک روز گرم تابستانی است و در خنکای یکی از آن خانه های زیبای
کاهگلی دراز کشیده اید و همانطور که به رویاهایتان می اندیشید ...

WWW.ROWZANAK.IR

در این شماره ...

افغانستان ساخته نخواهد شد...

دمی با دمبوره

معدن مس در افغانستان

رهپویان گنجینه علم

دلسروده ای از دل تنگ

ورزش های ملی افغانستان

بسم الله الرحمن الرحيم

نشریه فرهنگ، اجتماع روزنک

سال اول - شماره اول - تیرماه ۱۳۹۹
صاحب امتیاز و مدیر مسئول: حبیب... حسینی

سر دبیر: شهلا رضایی

صفحه آرایی: مهرداد رضایی

طراح جلد: علیرضا موسوی

ویراستار: فاطمه... برهانر

هیئت تحریریه: شکیلا احمدی، پروین اکبر، سفیر، حبیب... حسینی، قمر راضی، شهلا رضایی، رقیه غلامی

سخن‌ر دیر

بسمه تعالی

سلام بر تو که سینه‌ی سلام بر تو رسید
سلام گرد جهان گشت جز تو نپسندید
مولود

با سپاس و ثنای بی حد خداوند متعال و با استعانت از درگاه بی کرانش و تلاش و یاری جمعی از دوستان، نشریه فرهنگی اجتماعی روزنک در اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ شروع به فعالیت کرد.

در این نشریه سعی بر آن است که شما را با کشور افغانستان بیشتر آشنا کنیم و در این راه تاکید بر دوستی و محبت در سایه اسلام داریم. با نظر به وجود نشریه‌های مختلف، آن چه که باعث شد علیرغم همه چالش‌های پیش رو تصمیم به انتشار این نشریه بگیریم این است که دانشجویان علاقمند افغانستانی، محلی برای معرفی هر چه بیشتر و بهتر کشور عزیزشان داشته باشند.

مهاجرت یعنی انتخاب "آرامش داشتن و دلتنگ بودن" به جای "آرامش نداشتن و کنار عزیزانت بودن" و این بی رحمانه‌ترین تصمیمی است که یک انسان مجبور به اتخاذ آن می‌شود. آری زندگی در مهاجرت سخت و مشکل است اما ما دانشجویان مهاجر افغانستانی با تلاش و پشتکارمان می‌توانیم بر تمامی این سختی‌ها چیره شویم و راهی کوچک اما صحیح برای آینده‌ای بهتر با توکل به خدا هموار سازیم.

۸

زبان افغانستان

تقریر داغ

۱۱

معدن مس در افغانستان

شکلا رضایی

۱۲

ورزش ملی افغانستان

شکیلا احمدی و پروین اکبری

۴

دسروده / ساز دل تنگ

سفیر

۵

رهپویان گنجینه علم

حبیب الله حسینی

۶

دم باد مپوره

رفیقه غلامی

ما روزنکیم...

تصور کنید یک روز گرم تابستانی است و در خنکای یکی از آن خانه های زیبای کاهگلی دراز کشیده اید. و همانطور که به رویاهایتان می اندیشید نگاهتان به منفذ کوچک دایره ای شکل تعبیه شده در سقف و نوری که از آن به درون تابیده می افتد.

معرفی

نوری که دل تاریکیها را شکافته
و بدون آنکه خدشه ای به خنکای دلچسب محیط وارد کند،
محبت خورشید را مهمان خانه کرده!
و تلنگری است برای دیدن گرد و غبارها
نوری که میگوید، میشود یادآور حقیقت پیدای نور بود!
و نشان ماندگار نبودن تاریکی و نزدیک بودن روشنی است.
ما همان نور، همان روزنکیم

اگر گرامر خاک پاکم از وطنم

از فدا سر خار غارت جهانم و تنم

گرچه خاک دیگرانم بس دلگشاست

دور از تو در نگاهم آتش است

● ارزشهای ملی شما را چقدر میشناسند؟

● ارزشهای ملی خود را چقدر میشناسید؟

بدون شک هویت یک فرد و یک جامعه موضوع بسیار مهمی هست، فرد و یا جامعه ای شناخته نمیشود مگر اینکه هویت آن برای سایرین به طرق مناسب و صحیح مطرح شود و متقابلاً سایرین نیز از آن برداشت های حقیقی و راستین داشته باشند. ارزش های ملی و پیشینه یک کشور در حقیقت بخش عظیمی از هویت جامعه و افراد را شکل میدهد متأسفانه هویت اصیل افغانستان عزیز و ثروتمند بالقوه ما، توسط دست های پشت پرده زیادی که به صورت جنگ های داخلی، تخریب آثار باستانی و... خود را نشان می دهد، در حال از بین رفتن است. به همین دلیل به اشکال نادرستی توسط کشورها و جوامع و نسل جدید شناخته و یا شناسانده شده است.

احساس مسئولیت و ارق ملی اعضای این گروه ایجاب میکند که به شکل خودجوش با استعانت از درگاه ایزدمنان و شفاعت ائمه اطهار (ع) این مشکل را که در عرصه شناخت هویت افغانستان متمدن و کهن ایجاد شده است، در حد توان رفع و اصلاح نماید. رفع و اصلاح مشکل یاد شده جهت و هدف اصلی این گروه است. ما بر این باوریم که این هدف که به نحوی خدمت به کشور و ملت شریف و غیور ما است، یک هدف باارزش و مقدس است که مردم میهن دوست ما در جای جای این جهان برای به ثمر نشاندن آن تلاش می کنند. باشد که تحقق این هدف مقدس باعث شناخت صحیح و حقیقی هویت کشور پرافتخار و عالم پرور ما گردد و دارو و مرهمی باشد بر زخم هایی که بر پیکر آن وارد شده است و نیز امید و خودباوری را در بین مردم مظلوم و درد کشیده، و آن دسته از هموطنان ما که بالاجبار سکونت در غربت را برگزیده اند، ایجاد کند.

سفیر

دلسروده‌اے از دل تنگ

گاهی اوقات برای شاعر شدن همین که دلت بشکند کافی است. شاید هم از نظر خیلی‌ها کافی نباشد اما آن لحظه می‌توان به مقدار لازم شاعر بود. وقتی که به حقیقت قلم ایمان بیاوری، ذهن و دل را باهم یکی کنی و به جوهر روان بسپاری. قلم آن لحظه میدانی می‌خواهد به مختصات برگه کاغذ تا بچرخد و برقصد و معرکه‌ای به پا کند. آن لحظه می‌توان به مقدار لازم شاعر بود و نمایشی به راه انداخت.

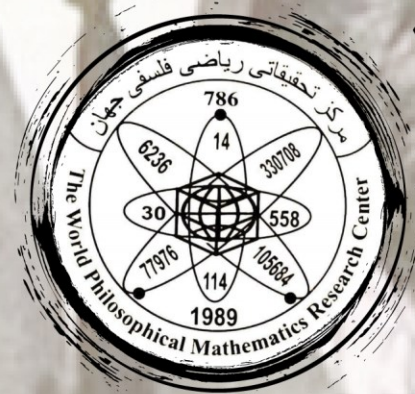
کیست بی‌واهمه کو دم بزند
و خدا که مهر بر عالم بزند
اگرش بر دل آدم بزند
حرف با حضرت آدم بزند
که نمیرد سخن از غم بزند
هر کسی به تیر تقدم بزند
هر کسی بی‌خود و هر دم بزند
مردمش از دور سکم بزند
نیشخند به بای کسکم بزند
باتوم و مشت و تقکم بزند
سر ما را همه از دم بزند
طالب و دزد و دگر هم بزند
که جهان این همه حدم بزند
ار سخن از می و هدم بزند
که تواند پابندم بزند
کاردی را به حلقم بزند
سر به من امام حقم بزند

از مرتبه و مقام و از دربارت
چون تو را به جز محمد نشاخت
شود از عشق تو دنیا آباد
هر که را عشق تو در دل نمود
حال، مجنونت را خود به اذن
از غمی کز غم تو نشأت یافت
این چه رسمی است که مجنون تو را
هر گنجی از پی نانی رقم
قاضی شهر به جای یاری
تا که هر جا قدمی بردارم
اگرش توان این ما باشد
به جز از عسکر و جلا و کشک
جرم ما شرب مدام می‌توست
دل من دخنش فرزند تو است
و فقط طاعت مولایی توست
اندرین ظلمت شب گر جلا
فقط این است تمنای سفیر

رهپویان گنجینه علم

سرزمین ما، افغانستان عزیز از زمان های دور، مهد پرورش دانشمندان نام آوری چون ابن سینا، فارابی، جمال الدین افغان و... بوده است. در هر زمانی و علی الخصوص در زمان حال، با وجود جنگ و شرایط نامساعدش، علما و دانشمندان زیادی را در دامن خود پرورانده و افتخارات باشکوهی را نصیب خود کرده است. در این قسمت از نشریه با معرفی مختصر دو تن از رهپویان گنجینه علم، همراه ما باشید.

محمد صدیق افغان، فیلسوف و ریاضیدان موفقی است که در سال ۱۳۳۶ خورشیدی در ولسوالی میرپچه کوت ولایت کابل، چشم به جهان گشود. ایشان مشهور به صدیق افغان است. وی هنگامی به جهانیان ثابت شد که برای ادامه تحصیل در درجات بالا به شوروی سابق رفت و اعتراف اساتید آن کشور را صادقانه به گوش خود شنید که آنها در راهنمایی وی قاصرند و در پاسخگویی بسیاری از مسائل در برابر او عاجز و ناتوان هستند.

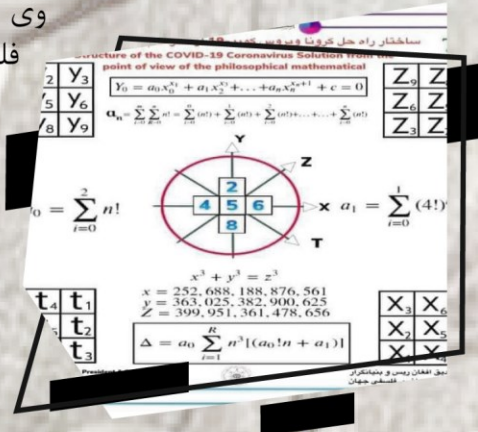
وی توانست به عنوان اولین فرد در جهان علم جدیدی به نام ریاضی فلسفی را بنیان بگذارد و اولین مؤسسه تحقیقات ریاضی فلسفی در جهان را در سن ۳۳ سالگی ایجاد کند که توسط مراجع علمی و آکادمیک شوروی ثبت شد.

وی اختراعات، اکتشافات و کتب زیادی را در فهرست افتخارات خود ثبت کرده است. اگر به گوشه ای از افتخارات وی اشاره کنیم، می توان از کسب مقام اول در کنفرانس بین المللی شگفتی های مغز و روان در ایران، شکست دادن کامپیوتر در محاسبات و اختراع فرمول های جدید ریاضی نام برد. این فرمول ها به قدری حائز اهمیت بودند که دانشمندان کشورهای جهان از جمله آمریکا و شوروی، اعتراف کردند که این اختراعات در اواخر قرن بیستم صفحه جدیدی در ریاضیات گشوده است.

وی کسی بود که حتی برای برخی از پروفسور های جهان نیز علم ریاضی فلسفی تدریس می کرد. به حقیقت، او برای همه مردم یک پروفسور و فیلسوف قابل احترام و شناخته شده می باشد که مرکز تحقیقات ریاضی فلسفی جهان را در کشور افغانستان قرار داد و نمایندگی های زیادی را نیز در کشورهای دیگر از جمله ایران ایجاد نمود.

پروفسور افغان به کمک علم ریاضی پیش بینی های جالبی را انجام داده و مدعی هست که آن ها را به کمک علم اعداد بیان میکند. از جمله یکی از مشهورترین پیش بینی های وی فروپاشی شوروی بود.

پروفسور افغان زندگی خود را در راه نجات هموطنان خود بارها و بارها به خطر انداخته و با شخصیت های سیاسی، حکومتی و نظامیان خارجی که

در کشور حضور دارند به مبارزه برخاسته و توهین ها و حقارت های زیادی را تحمل کرده است ولی هیچ گاه از دادخواهی برای هموطنان خودش خسته نشده و گفته است که یکی از مهم ترین خواسته های زندگی او نجات زندگی هموطنانش است.

اما یادی کنیم از فردی که برای شرق شناسان و تاریخدانان جهان، شخصیتی شناخته شده است.

ایشان ادیب و مورخ برجسته کشور، از مفاخر نسل اول استادان دانشگاه کابل و از بنیان گذاران دانشکده های ادبیات و علوم اجتماعی این دانشگاه، کاندید اکامیسین، پروفسور پوهاند «میرحسین شاه» است.

این شخصیت والا در کشور عالم پرور افغانستان و در ولایت قندهار در سال ۱۳۰۴ ه.ش به دنیا آمد و پس از راهیابی به عرصه علم، تحصیلات عالی خود را در دانشکده ادبیات دانشگاه کابل و فوق لیسانس را از دانشگاه لکنه هند (دانشگاه علیکره) گرفت.

فردی که در سمینارهای علمی بین المللی زیادی شرکت کرد و بیش از ۳۰ سال از عمر خود را در راه تدریس در دانشگاه کابل با هدف پرورش دانشجویان و نخبگان کشورش صرف کرد و به جای خستگی، آتشی شدید در وی ایجاد شد که تا آخرین لحظه های عمر پربرت خود، به ترجمه و تالیف کتب و تحقیق و پژوهش و ... در زمینه های ادبیات، تاریخ و جغرافیای تاریخی پرداخت.

ایشان نیز آثار علمی بسیاری را از خود به یادگار گذاشته اند که برخی از آن ها عبارتند از: تالیف کتب افغانها در هند، تاریخ علوم و تاریخ نویسی در شرق، تاریخ هند در قرون وسطی و ترجمه حدود العالم که اصل اثر و ترجمه آن یکی از شاهکار های علمی محسوب میشود.

ایشان در سال ۱۳۶۷ ه.ش مانند میلیون ها افغانستانی دیگر به خاطر برخی از شرایط به وجود آمده، زادگاه و کشور خویش را ترک کردند و با خانواده خویش در ایالات متحده امریکا ساکن شدند اما همچنان تدریس را رها نکردند و در دانشگاه های آمریکایی و اروپایی استاد دانشگاه بودند که متأسفانه چندی پیش در سن ۹۵ سالگی در آمریکا به دلیل بیماری قلبی درگذشتند.

$$Y_{\mu} = x_1^{x_2} + x_3^{x_4} + x_5^{x_6} + \dots + x_n^{x_{n+1}} + c = 0$$

$$(123) + (456) + (789) = 1368$$

$$(147) + (258) + (369) = 774$$

$$1368 + 774 = 2142$$

$$2142 \div 9 = 238$$

$$(789) + (456) + (123) = 1368$$

$$(357) + (159) + 852 = 1368$$

$$(1368) + (1368) = 2736$$

$$2736 \div (3! + 4!) = 19$$

$$S_2 = \sum_{i=1}^9 2(n)^2 = 30 * 19$$

$$Z_{Rs} = 4 \sum_{i=1}^R n^3 (4!n + 25) + \sum_{R=0}^S \sum_{i=0}^R (n!)^2$$

$$S_1 = \sum_{i=1}^5 (2n - 1) = 25$$

دم‌بادمبوره

فرهنگی

افغانستان رنگین کمان اقوام است و قوم‌های مختلف پشتون، هزاره، تاجیک، ازبک، سادات و ... رنگ‌های زیبای آن هستند. فرهنگ‌های متفاوت و گاهی مشابه‌شان، چهره متمایز و خاص کشورمان را ساخته‌اند.

در این قسمت از نشریه با یکی از شاخصه‌های فرهنگی ملتمان در خدمت شما هستیم. موسیقی افغانستان دارای چند سبک متفاوت است:

۱. موسیقی کلاسیک

۲. موسیقی پاپ

۳. موسیقی مذهبی

۴. موسیقی محلی و سنتی (فولکلوریک)

یکی از شاخصه‌های فرهنگی یک ملت، موسیقی محلی و آوازهای بومی آن است. موسیقی محلی و سنتی، شامل محلات و سمت‌هایی است که شهرت دارند مثل سبک بدخشی، خراباتی، لوگری، قطغنی، هزارگی و ... دمبوره یکی از آلات موسیقی محلی و جزء جدایی‌ناپذیر هویت و فرهنگ قوم هزاره است. ناصر خسرو بلخی در سده پنجم هجری در دیوان خود از دمبوره هزارگی به نام «تار هزاره» یاد کرده و گفته است:

ندیدم کار دنیا را کناره

که لفظ اوست منطق را گزاره

ازو یابند چون تار هزاره

بسی کردم که و بیگانه نظاره

سخن صحبت گذارد نغز و زیبا

هزاران قول خوب و راست و باریک

دیوان ناصر خسرو؛ شماره ۲۱۴

جوادخاوری در مقدمه کتاب «شگفتی‌های بامیان» از میراث‌های ملموس و غیرملموس جامعه‌ها سخن‌ها می‌گوید؛ دمبوره و دوبیتی‌های فولکلوریک هزارگی جزء میراث‌های ملموس و غیرملموس‌اند.

دمبوره در واقع سلاخی است در مقابل ستم و ستمگری در دست کسی که راه درست استفاده از آن را می‌داند. همان صدای مردم آگاه دردمند تمام قرون است که همچون ضربه‌هایی بر گوش‌های زورگویان کشور فرود می‌آید. با هر بار نواختن دمبوره، تاریخ پردرد، آرزوهای به خاک خفته و ظلم‌های تاریخی این سرزمین، به تصویر کشیده می‌شود. با دمبوره می‌توان اشعار غنی و پرمایه شاعران معروف با درون‌مایه‌های دینی، حماسی، اخلاقی، فلسفی و عاشقانه را در قالب آهنگ‌های فاخر و ارزشمند، توسط خوانندگان خوش‌نام و اخلاق‌مدار در جامعه نشر و ترویج کرد. از نوازندگان معروف دمبوره می‌توان آبه میرزا، سرور سرخوش، صفدر توکلی و آواز خوان حنجره طلایی داوود سرخوش را نام برد.

داوود سرخوش که یکی از هنرمندان پرآوازه این ساز است گفته است: «ما به همه آنهایی که می‌خواهند ما را از زندگی ناامید کنند، گارانتی می‌کنیم، تا زمانی که این سر به این تن می‌جنبد ما زنده ایم و صدای ما بیرون می‌آید».

افغانستان: اخته نخواهد شد مگر به دست زنان آن

« يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ »

آیه ۱۳ سوره حجرات

از منظر قرآن کریم و اسلام، زن و مرد با یکدیگر برابرند و هیچگونه برتری نسبت به هم ندارند مگر به تقوا.

از این رو انتظار می رود برابری جنسیتی در کشورهای اسلامی مانند افغانستان، بیش از هر جای دیگری باشد، اما متأسفانه اینطور نیست! البته امروزه شاهد بهتر شدن اوضاع هستیم.

بسیاری بر این باورند که تلاش برای برابری و احقاق حقوق زنان در افغانستان از سال ۲۰۰۱ و با کمک نهادهای بین المللی آغاز شده است که این باور غلطی است. به این دلیل که زنان افغانستان هرگز ضعیف و خاموش نبوده اند و با وجود تمام سختی ها، مشکلات، جنگ ها، نابسامانی ها، حضور طالبان و ... از دیرباز تاکنون برای اقامه حق، عدالت و برابری تلاش کرده اند.

این را هم باید بدانیم که آن چه به عنوان دستاورد های نهاد های بین المللی در افغانستان شاهدشان هستیم را نیز مردم افغانستان انجام داده اند! تاریخ افغانستان پر از زنان فداکار، پرتلاش، شجاع و قهرمانی است که تاریخ ساز شده اند. زنانی که با طرز نگرش، خدمات و تلاش هایشان برای پیشرفت و برابری جنسیتی در افغانستان قدم های مهمی برداشته اند و این انگیزه را برای نسل های بعد به وجود آوردند که برای برقراری صلح و عدالت در جهان تلاش کنند، حتی اگر به قیمت از دست دادن جانشان تمام شود. نمونه هایی از این زنان گوهر شاد بیگم، رابعه بلخی، ثریا طرزی، نادیا انجمن، ملالی کاکار و ... هستند.

گوهر شاد بیگم

از زنان اشرافی و سیاستمداران دوره تیموریان و همسر شاهرخ شاه تیموری بود. گوهرشاد نه تنها یک ملکه بسیار قدرتمند، نیکوکار و خردمند بود بلکه توجه ویژه ای به ادبیات و هنر نیز داشت و به دلیل توجه او زبان فارسی در دربار تیموریان جایگاه ویژه ای یافت. و شاعران بسیاری تحت حمایت بانو قرار گرفتند، از جمله مهری هروی!

و به لطف او معماری و هنر نیز پیشرفت زیادی در این دوره داشت که آثار آن در شهر هرات (پایتخت آن زمان تیموریان) مشهود است. از آثار و بناهای خیریه ای که توسط گوهرشاد بنا شده می توان به مسجد جامع، مدرسه و خانقاه شهر هرات و مسجد جامع مشهد اشاره کرد که هر دو مسجد به نام آن بانوی بزرگ یعنی «مسجد گوهرشاد» مشهور هستند و هر دو از شاهکارهای بدیع معماری به حساب می آیند.

نکته قابل تاملی که وجود دارد این است که از فرزندان این بانوی بزرگ (حاکمان شیراز، سمرقند و هرات) همواره به نیکی یاد شده است، که این خود نشان دهنده درستی این مطلب که یک زن می تواند سرنوشت یک نسل را تغییر دهد، است.

مسجد جامع هرات و مشهد، هر دو با نام مسجد گوهرشاد

مادر شعر پارسی (رابعه بلخی)

نخستین شاعر زن پارسی گوی و هم دوره رودکی بوده است که طبق آنچه عطار در الهی نامه آورده است، او با رودکی مشاعره و مباحثه نیز داشته است.

نَسَم بود آنخ دختر دلفروز براه و
رودکر مر رفت یک روز
اگر بپتر چو آب زر بگفت
بسر دختر از انخ بپتر بگفت
بسر انخار گفت آنخ روز استاد
که آنخ دختر مجابا تر فرستاد
ز لطف طبع آنخ دلداره دوساز
تعجب فاند آنجا رودکر باز

اجتماعی

(داستان کامل زندگی رابعه را میتوانید در بخش بیست و یکم الهی نامه عطار نیشابوری بخوانید)

رابعه ظاهراً نخستین زن شاعر در تاریخ ادبیات خراسان بزرگ است که شعری از او به ثبت رسیده است. اینکه می‌گوییم ظاهراً رابعه اولین است، به این دلیل است که تمام زنان افغانستان بالقوه شاعر و هنرمندند. این را می‌توان در آثار بدیع ذهنی ثبت شده بر روی صنایع دستی‌شان مشاهده کرد. همچنین می‌توان ردی از آن را در میان لالایی‌ها و بیت‌هایی که عموماً بداهه سروده می‌شده، یافت. نکته مهم زندگی رابعه و آنچه که باعث مرگ او شده است، عشق او به یک رعیت بوده است. عشقی که مضمون بیشتر شعرهایش نیز هست. صحبت درباره عشق، آن هم عشق یک اشراف زاده به یک رعیت و نوشتن درباره آن را می‌توان نوعی مبارزه بر علیه نابرابری و بی‌عدالتی نیز به حساب آورد. با وجود همه اینها برخی رابعه را عارف می‌دانند تا عاشق، زیرا او عشق دنیایی را نیز برای رسیدن به عشق والا تری می‌خواست.

ملکه ثریا (ثریا طرزی)

ملکه ثریا، همسر امان الله خان و فردی تحصیل کرده بود که برای مدتی در سمت وزیر فرهنگ افغانستان فعالیت کرد. ملکه ثریا برای احقاق حقوق زنان و دختران افغانستان و دسترسی آنان به تحصیل تلاش‌های بسیاری انجام داد. از جمله بازگشایی اولین مدرسه دخترانه در کابل و بنیانگذاری اولین مجله مخصوص زنان در افغانستان. «ارشاد نسوان»! او هنوز هم الگوی بسیاری از زنان و دختران افغانستان است. یکی از موضوعات مهم در رابطه با زنان قهرمان افغانستان این است که آنها نه تنها الگو و افراد تاثیر گذاری برای زنان افغانستان، بلکه الگویی برای تمام افرادی هستند

که مورد ظلم و بی‌عدالتی قرار گرفته‌اند. آنچنان که ملاله یوسف زی در کتاب «من ملاله هستم» بانو ملالی کاکار (اولین بانوی افغانستانی که از آکادمی پلیس افغانستان فارغ التحصیل شد و به عنوان رئیس مبارزه با جرائم علیه زنان ایفای نقش کرد و در نهایت به دست طالبان به شهادت رسید) را یکی از الگوهای زندگی اش برای مبارزه علیه زور و ظلم و استبداد معرفی می‌کند.

همه می‌دانیم که اینجا بودنمان را مدیون چنین زنانی هستیم. زنانی که تعدادشان در افغانستان و در دنیا خیلی بیشتر از اینهاست.

اما با وجود همه این تلاشها برای برابری جنسیتی، متأسفانه جهان هنوز هم بیش از حد مردانه است. فرقی هم نمیکند که شما کجا زندگی کنید، هرکجا که باشید مردانه بودن دنیا را احساس میکنید، شاید در برخی کشورهای آسیایی کمی بیشتر.

و این مردانه بودن دنیا زندگی و پیشرفت را نه تنها برای زنان بلکه برای تمام افراد مشکل ساخته. زیرا پیشرفت و حال خوب دنیا در گرو پیشرفت و حال خوب زنان آن است.

پس ما ادامه میدهیم! همانطور که گفتیم زنان افغانستان هرگز ضعیف و یا خاموش نبوده اند، نیستند و نخواهند بود. در زمان اکنون میتوان از زنان قهرمانی چون دکتر سیما سمر نام برد که الگویی جهانی هستند و یا زنانی چون صحرا کریمی، تکتیم حسینی، مریم منصف و ... که با وجود مهاجر بودن و تمام مشکلات و محدودیت ها توانستند بدرخشند و حرفی برای گفتن داشته باشند و نمونه های بارز درستی این سخن باشند که محدودیتهای بیرونی ممکن است شرایط را دشوارتر کنند اما محدودیت واقعی در ذهن انسان اتفاق می افتد ...

برای خواندن مطالب بیشتر درباره زنان افغانستان منتظر شماره های بعدی نشریه روزنگ باشید.

دکتر سیما سمر، صحرا کریمی و تکتیم حسینی

معادن مس در افغانستان

افغانستان کشوری غنی از مس است. مس در معادن به صورت کانی و رسوبی وجود دارد. تاکنون فقط در ۱۲ معدن مس در افغانستان تحقیقات صورت گرفته است. اگر معادن مس این کشور مورد استفاده قرار بگیرد، افغانستان در گروه کشور های بزرگ صادر کننده مس محسوب خواهد شد. از بین تمامی معادن افغانستان، چهار معدن عینک، بلخاب، شیدا و زرکشان از معادن بزرگ مس در سطح کشور می باشند که در ادامه توضیح مختصری درباره معدن مس عینک آورده شده است.

منابع طبیعی

معدن مس عینک

در ۴۰ کیلومتری جنوب غرب کابل در ولایت لوگر قرار دارد. در سال ۱۹۷۳ میلادی این معدن کشف شد ولی در سال ۱۹۷۴ امور اکتشافی در آن شروع شد.

پس از اینکه شرکت چینی «ام.سی.سی» در سال ۲۰۰۷ امتیاز استخراج این معدن را بدست آورد، پروژه استخراج آن با تاخیر رو به رو شد. چون طالبان، کنترل و نفوذ خود را بر مناطق اطراف معدن مس عینک تشدید کردند. پس از تهدیدات، حملات راکتی و خطر ماین های زمینی، شرکت ام.سی.سی کارگران خود را از این منطقه بیرون کشید.

علاوه بر این، خرابه های شهر بودایی در این منطقه وجود دارد که باستان شناسان مشغول بیرون آوردن گنجینه های آن قبل از استخراج مس هستند.

ورزش‌ها و ملی افغانستان

ورزش

ورزش‌های ملی افغانستان عبارت است از ورزش‌هایی که از خاک افغانستان یا از اقوام ساکن آریانا، باختر، خراسان و افغانستان برخاسته و در همین کشور رشد کرده باشد.

مهم‌ترین ورزش‌های ملی افغانستان عبارتند از بزکشی، اسپ دوانی، کشتی گیری، شمشیر جنگی، بیل بازی، چوب جنگی، شناوری، دویدن، درخت بازی، ناتک، نیزه بازی، سنگ دورکان، دست بردکان، شرط زنی، یخ مالک زنی نفس بردکان، توپ دنده، دنده کلک.

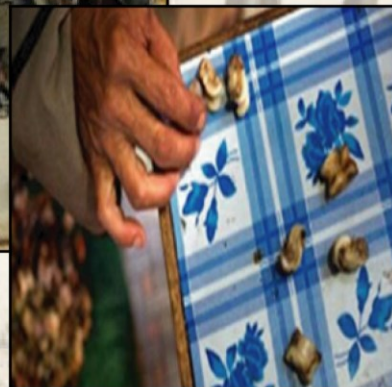
همانطور که بازی‌های المپیک باعث شده تا هزاران ورزشکار جهان تلاش ورزند که در این مسابقات شرکت کرده تا شهرت، ثروت و افتخار کسب کنند، در افغانستان هم ایام جشن نوروز (میله گل سرخ)، روزهای آزادی مذهبی و تشویق ورزش کاران بومی افغانستان است.

تأسیس دانشکده تربیت بدنی ویرایش در افغانستان

در سال ۱۳۶۶ خورشیدی انستیتوت تربیت بدنی به دوره لیسانس (دانشکده تربیت بدنی) در چهارچوب انستیتوت پیداکوژی کابل و بعداً در سال ۱۳۷۴ خورشیدی شامل حلقه دانشگاه تعلیم و تربیه کابل گردید. در این دانشکده تا سال ۱۳۸۵ خورشیدی جمعا به تعداد ۱۳ استاد به سوپیه‌های دکترا، فوق لیسانس و لیسانس مشغول به تدریس مضامین زیر بودند.

تفوری تربیت بدنی، تاریخ تربیت بدنی، اداره و نظارت تربیت بدنی، روان‌شناسی ورزشی، میدان‌های ورزشی، طب ورزشی، کمک‌های اولیه و آناتومی و فیزیولوژی مضامین اساسی: ژیمناستیک، اتلتیک خفیفه و آب‌بازی، ورزش‌های انفرادی، اجتماعی، بازی‌های فرهنگی و... به‌طور عملی و نظری

مضامین فرعی: تاریخ افغانستان، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، ثقافت اسلامی و اساسات تعلیم و تربیه

تشکر و قدردانی

تشکر

بر خود لازم میدانیم از همکاری های صمیمانه تمامی نویسندگان، اعضای هیئت تحریریه و سایر دست اندرکاران فرهیخته نشریه علمی فرهنگی روزنک تشکر و قدردانی نماییم. خوشبختانه نشریه روزنک به همت تمامی همکاران خود توانست نشر اولین شماره را با موفقیت پشت سر بگذارد ولی با این وجود، نشریه هنوز در ابتدای راه موفقیت خود قرار دارد. دست اندرکاران نشریه قصد دارند گام های بلند دیگری در جهت اعتلا نشریه بردارند. فلذا بدینوسیله از تمامی دانشجویان و فرهیختگان علاقمند به فعالیت و مشارکت در این نشریه در بخش های مختلف دعوت به همکاری مینماییم.

برای کسب اطلاعات بیشتر با ما در ارتباط باشید:

 Rowzanak.ir

 @Rowzanak

 @Rowzanak

 @Rowzanak